



Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. VII. Astoricen. seu nullius jurisdictionis. De omnimoda jurisdictione quasi Episcopali cum territorio separato competente Prælato inferiori privativè ad Episcopum ex privilegio Apostolico, Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

modi privilegia operativa sunt quoad exemptionem à jurisdictione passiva in ordine ad locum & personas, id est Monasterii ambitum, ac personas in eo viventes, non autem quoad jurisdictionem activam cum clero & populo seculari vivente in diœcesi & territorio Episcopi, quia irrefragabilis punctus est in eo, quod istæ sunt oves in territorio Episcopi viventes: atque in eo spiritualia pascula fumentes, ideoque ad eum tanquam pastorem pertinet inspicere quomodo pascantur, & sic jurisdictione cum exercentibus curam non est ratione ipsorum exercentiam, sed ratione eorum cum quibus exercetur.

Eademque responsione cessabat alterum fundamentum deductum ex indulto Gregorii XIII. super facultate exercendi curam parochialem, & sacramentalem, absque aliqua Ordinarii licentia, vel requisitione, quoniam intelligitur eodem modo, in ipso scilicet Monasterio, ejusque Ecclesia, cum personis tamen in eo viventibus, secus autem in Clero, & populo vivente in territorio, quod in spiritualibus non est Monasterii, sed Episcopi, qui est pastor ovium in suo territorio viventium, atque in hoc, ut dictum est versatur punctus inevitabilis, per quem hujusmodi privilegia in proposito nullius remanent operationis. Quinimò ponderabam istud privilegium nimium refragari, ac destruere prætensionem territorii separati, quod est unicum fundamentum adversus hujusmodi delegatam jurisdictionem, quoniam ita Gregorius, qui unionem fecit, præsupposuit Monasterium sub alicujus Ordinarii territorio, ac jurisdictione situm esse, & sic alium adesse Ordinarium, quam ipsum Collegii Rectorem, cui talis facultas concedebatur, cum alias fatua, & inepta fuisset loquutio, & concessio dictæ facultatis, Ordinarii loci licentiâ minimè requisitâ.

Demum quoad fundamentum deductum ex privilegio Ducis Spoleti, illud simpliciter, & de se consideratum, absque dubio nullius erat momenti, cum ad Principes seculares non pertineat in his materiis spiritualibus se ingerere, quia facultas assignandi, dividendi, seu uniendo territorium spirituale pertinet ad solum Papam privativè ad quemcumque, ut plene deducitur in *decisionibus coram Bevilacqua editis in dicta Toletana disc. 1.* & passim cum sit principium hodie absolutum.

Quia verò dictæ foundationi accefferat Apostolica approbatio concessa per Eugenium III. idcirco ponderabam, dictum privilegium Ducis fundatoris, considerandum esse tanquam legem à patrono, & fundatore in limine foundationis adjectam, de Ordinarii, seu Papæ consensu ex dicta Apostolica confirmatione resultante, unde inferri posset ad conclusionem, quam in materia juris patronatus recepit, ac frequentem habemus, quod leges in limine foundationis adjectæ per fundatorem de consensu Superioris servandæ sunt, quamvis essent juri contrariæ ad text. in cap. nobis, & cap. prætereà il secundo de jure patronatus, ibique scribentes, de quibus Barbof. alleg. 35. Buratt. & Adden. decis. 221. & 227. Roias decis. 294. numer. 20. & sæpius in sua materia, sub tit. de jure patronatus, ac etiam infra in Papien. & frequentius disc. 40. & 41. Verum & adhuc urgebat difficultas ob eamdem responsionem ut supra datam privilegii generalibus Cisterciensium, ac privilegio particulari Gregorii XIII. occasione unionis, ut scilicet id intelligatur quoad ipsum Monasterium ejusque Re-

ligiosos, & servientes, quorum respectu ita etiam providere oportuit, cum tunc non adhuc dilatata exemptione generali Regularium, isti generaliter subjacerent Ordinarii, atque privilegia exemptionis essent particularia juxta deducta hoc eodem titulo, in Colonien. exemptionis S. Cornelii disc. 28. & in aliis, unde propterea causa suas habebat difficultates, atque resolutio Sac. Congregationis, reflectendo ad veritatem, visa fuit iusta & benè fundata.

ASTRORICEN, SEV NVLLIVS JURISDICTIONIS

PRO

ABBATE OPPIDIDI VILLÆ
FRANCHÆ,
CUM EPISCOPO.

Casus decisus per Rotam pro Abbate.

De omnimoda jurisdictione quasi Episcopali cum territorio separato competente Prælato inferiori privativè ad Episcopum ex privilegio Apostolico, Et de ipsius privilegii executione, & effectuione.

De laudo an valeat in bonis, & juribus Ecclesiasticis sine beneplacito Apostolico; Et quando istud adesse dicatur præsumptum ex lapsu temporis.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 De materia remissoria, quando decur vel denegetur.
- 3 Ad Papam pertinet territoria dividere, vel unire, ac loca Nullius constituere.
- 4 Dari non potest de non usu legis, vel privilegii habentis decretum irritans, & leges Pontificia non egent acceptatione populorum, & num. 6.
- 5 Effectuatio in parte, operatur effectuionem in toto.
- 6 Declaratur conclusio, de qua num. 4.
- 7 Quomodo sit probandum non usum legis vel privilegii.
- 8 Quando interruptiones factæ ex parte Episcopi præjudicent jurisdictioni Prælati inferioris.
- 9 Privilegium recipit interpretationem ab usu, & potest ex isto pati diminutionem, si non totalem destructionem.
- 10 Advocati Romana Curie cur dici possint nobiliores Advocatis aliorum locorum, & de ratione.
- 11 Compromissum in bonis vel juribus Ecclesia cadit sub extravaganti ambitiosa, & fieri non potest sine solemnitatibus.
- 12 Cardinalis asserzioni de viva vocis oraculo per Papam sibi tradito, an sit credendum.
- 13 Quando beneplacitum Apostolicum præsumptum non inret, licet concurrat lapsus temporis ad id sufficientis.
- 14 De Constitutione Urbani VIII. tollente beneplacitum

sum presumptum, ut non procedat ubi inter duas Ecclesias.

15 *Ad Beneplacitum presumpsum non sufficit tempus, nisi cum eo concurrat observantia vera, & pacifica.*

DISC. VII.



LEMENS VII. de anno 1533.

Oppidum *Villa Franche* in diœcesi *Astoricen.* situm, ab ista dismembravit, illudque, excepta collatione ordinum, quam Episcopo reservavit, omnimodæ jurisdictioni Abbatis Ecclesiæ Collegiatæ ejusdem loci subjecit, ita ut iste loci Ordinarius diceretur, Episcopo autem hanc innovationem ægreferente, supponitur Cardinalem Quinentium, ex vivæ vocis oraculo per *Paulum III.* sibi attributum, ac etiam uti arbitrum à partibus electum, una cum Marchione de Anguillar, pariter arbitro electo, Carolo V. tunc Hispaniarum Rege approbante, de anno 1538. laudum protulisse, præfati Indulti Apostolici in multis partibus, ac jurisdictionis speciebus moderatorium, præsertim circa cognitionem causarum criminalium, & matrimonialium, aliorumque graviorum, ac etiam ut Abbatibus provisio, seu institutio, semper & in quocumq; vacationis casu, ad Episcopum spectare deberet.

Istud laudum occasione dedit Episcopo continuandi exercitium jurisdictionis in plerisque speciebus, quamvis etiam Abbas ad formam indulti eadem jurisdictionem quoque exercere curasset, ita tamen quod nemo pacificus possessor dici possit, donec occasione exortæ inter eos controversiæ super jure explorandi voluntatem puellarum Monasterium ingredi volentium, ut ibi professionem emitterent, introducta est lis coram nuntio Hispaniarum qui manutentionem in possessorio concessit Episcopo; Et introducta per appellationem causa in Rota coram *Cerro*, assumptaque disputatione super puncto petitorii, *An constaret de jurisdictione Abbatis privative ad Episcopum*, sub die 19. Junij 1654. affirmativa prodiit resolutio pro Abbate, ac expedita ad normam decisionis sententia, commissaque in gradu appellationis causa in eadem Rota coram *Cello* sub die 4. Junij 1655. pro dictæ sententiæ confirmatione responsum fuit, ut patet ex dec. 200. inter impressas ejusdem *Cello*, & successivè sententiarum, Atque commissa in tertia instantia causa coram *Bevilaqua*, cum sub die 27. Junij 1657. ex hac parte Abbatis assumpta esset disputatio super dictarum sententiarum confirmatione, fuit ex parte Episcopi petita & concessa remissoria ad probandam articulatam pacificam immemorabilem & centenariam possessionem suæ jurisdictionis, per quam probationem pro Episcopo agentes dicebant elisa remanere dictarum decisionum fundamenta, quoniam ita probaretur Beneplacitum Apostolicum presumpsum super laudo, ut supra per Cardinalem & Marchionem emanato.

Et quamvis juxta regulas, dicta remissoria utpotè calumniosè petita super materia improbabiliter denegari probabilius debuisset, Nihilominus cum hæc sit materia merè arbitraria in qua pro concessione, vel denegatione nunquam certa & determinata regula dari potest, atque in dubio Tribunal satis proclivum sit ad concessionem, potissimè verò ubi agitur de causa gravi, & de tertia instantia, quando facilis ob irreparabile præjudicium

Card. de Luca de Jurisd. & Foro Compet.

concedi solet, idcirco concessa fuit, deventoque ad curiam post longum interstitium biennii & ultra processu remissoriali, nõ curantibus post multas intimationes agentibus Episcopi informare, sub die 14. Junij 1660. coram eodem *Bevilaqua*, solo Abbate informante responsum fuit pro sententiarum confirmatione, approbando cum aliquo pinguiori calamo in decisione desuper edita fundamenta deducta in præcedentibus decisionibus *Coram Cerro & Cello*, Addita solum responsione testibus remissorialibus, utpotè non benè articulatam immemorabilem vel centenariam probantibus, dum de contrario convicti erant ex publicis scripturis, publicisque actis judicialibus probantibus in Abbate jurisdictionis exercitium, & in hoc statu remanet causa, quod sciam.

Fundamenta dictarum decisionum in eo potissimè consistunt, quod licet Episcopus fundatam habeat intentionem in assistentia juris super omnimoda Episcopali jurisdictione in Clerum & populum suæ Diœcesis, ac omnibus locis in ea sitis, neq; dubitaretur de hujus Oppidi situatione in eam suam Diœcesim; Nihilominus cum ad Papam spectet Diœceses, & territoria separare, dismembrare, vel unire, atque in continenti consistet de privilegio Pontificio super hujusmodi Oppidi dismembratione, transferendo universam jurisdictionem in Abbatem, dicebatur hic effectus loci Ordinarius, tanquam *Nullius* & extrà quancunque Diœcesim, juxta auctoritates sæpius decantari solitas super ista propositione, quæ ut dictum est in *Toletana disc. 1.* & in aliis, potest hodie præsupponi tanquam absoluta, prout scribentes pro Episcopo eam admittebant, cum de potestate Papæ in his dubitandum non sit, undè propterea tyronum partes potius esse videntur, desuper allegationes, vel retexere, vel desudare.

Institutebant tamen super ejusdem Indulti ineffectuacione, ac non usu, per quem illud præscriptum esset, ex recepta pariter juris propositione quod privilegia per non usum vel contrarium usum legitime præscriptum quoque amittuntur, Ac etiam super dicto laudo, quod de vivæ vocis Pontificio Oraculo emanatum dicebatur super dicti indulti moderatione, ad cujus limites, pro Episcopo agentes dabant manus, ut Abbati in actibus reservatis Jurisdictionis exercitium permitteretur, atque in his duobus fundamentis consistebant Episcopi oppositiones.

Ad primum motivum non effectuacionis, seu contrarii usus, Ego & ceteri pro Abbate scribentes, duas dabamus responsiones per Rotam admittas, unam nempe quod ob decretum irritans in eodem indulto contentum dari non poterat de non usu, quodque leges vel provisiones Pontificiæ non egent subditorum acceptatione ad illarum efficaciam & operationem ut infra, idèdque ob ineffectuacionem cujuscumque actus contrarii à dicto decreto irritante resultantem, dari non potest de non usu, vel de usu contrario illarum destructivo *Cavaler. dec. 77. & 85. Merlin. dec. 414. Burat. dec. 704.* & in aliis frequenter.

Et alteram facti, quod scilicet de indulti effectuacione, & usu satis constabat ex tot actibus jurisdictionalibus per Abbatem exercitis, quorum aliqui juxta naturam causæ universalis inducunt & conservant possessionem in universum ex deductis in dicta *Toletana disc. 1.* Ac etiam quia effectuacione in parte, operari dicitur effectuacionem in toto

C

Cavaler.

Cavaler. decis. 408. num. 6. & 449. num. 7. adden. ad Gregor. decis. 557. num. 7. Quinimò dicebamus ex ipso met secundo fundamento laudi ex parte Episcopi deducto, ad oculum probari usum ac effectuationem privilegii, dum de illius tantum moderatione in parte laudum agit, ita ut hæc duo fundamenta essent pugnantia & contradictoria.

Prima Responsio, Mihi, quamvis more Advocati, cum aliis eam deducenti, ad veritatem tamen reflectendo, non placebat, unde mirabar quod admitteretur; Verissima siquidem est jam dicta propositio, quod Pontificiæ leges & provisiones potissimum in his materiis in quibus decernit uti Pontifex, non indigent ad perfectionem & validitatem eo requisito consensus subditorum, quod in legibus Principum sæcularium de jure desideratur, quia ejus potestas est immediatè à Deo non autem à populo. *Suar. de legib. c. 16. & 17, lib. 4. Nau. conf. 1. n. 19. & seqq. de const. Rot. dec. 365. num. fin. post Cenc. de Cens. & dec. 194. num. 14 & seqq. p. 4. rec. tom. 2. ubi declaratur, leges Papales tolli ex contrario usu eidem Papæ noto, ob ejus tolerantiam & implicitam revocationem.*

Prout vera etiam, ac recepta est altera propositio per decretum irritans infici quamcumque contrariam possessionem vel consuetudinem, sed utraq; procedit in Constitutionibus seu provisionibus pro bono publico, & per viam legis in universum emanatis, quibus privatorum non usus vel contrarius usus, & sic factum positivum vel negativum præjudicare non potest, nisi talis actus esset adeo notorius, atque eidem Pontifici vel ejus successoribus notus, quod exinde ex ipsius tacito consensu legis abrogatio deduci valeat, ut dicta decis. 194. num. 18. & seqq. par. 4. recent. tom. 2. Secus autem ubi agitur de Privilegiis & Indultis particularibus per viam gratiæ alicui personæ vel Universitati concessis, quia cum beneficia non conferantur in invito, & quisque possit suo juri ac favori renunciare, nil prohibet, ex non usu vel contrario usu legitime præscripto, tale Privilegium regulariter odiosum & strictè intelligendum, tanquam ex tacita renunciazione suam operationem amittere, ut ita distinguendo habetur decis. 231. par. 5. recent. & apud Ortbobon. decis. 229. num. 6. & sæpius in aliis, quia est distinctio vera & rationalis.

Solidiorem reputabam alteram responsionem, quia cum non usus sed contrarius usus deduceretur tanquam præscriptio juris certi & radicati ex dicto Indulto resultantis, opus est illum probare cum requisitis præscriptionis, quorum illud magis est essenziale, possessionis pacificæ non interruptæ pro toto eo tempore, quod juxta præscriptionis qualitatem de jure exigitur, cum actus contrarii non solum causare dicantur interruptionem temporis, sed etiam inducant malam fidem, qua concurrente hodie de Jure Canonico nunquam datur præscriptio ad notum text. in cap. fin. de prescrip.

Et licet scribentes pro Episcopo, cum eidem fundamentis de quibus in *d. Toletana jurisdictionis, disc. 1.* dicerent de hujusmodi actibus ab Abbate gestis, habendam non esse rationem, utpote ab Episcopo semper interruptis, atque à majore numero suffocatis, Repliebam tamen hujusmodi responsionem magni momenti esse, quoties ageretur de acquirenda jurisdictione per Prælatum inferiorem ex solo jure præscriptionis, atque ex beneficio longævæ possessionis, quo casu quæcumque interruptio ex parte Episcopi probata sufficere videtur, nisi actus interruptionem importantes essent æquivoci, atque ad certam speciem jurisdictionis cum al-

tera non interrupta compatibilem referri possent, juxta distinctionem de qua in allegata *Tolet.* ubi declaratur conclusio circæ causam universalem per actus particulares conservandam, Secus autem ubi inferior Prælatus habet pro se titulum clarum & legitimum, qui jure præscriptionis, à non usu, vel contrario usu sublatus prætendatur, quia cum Episcopus in hac parte sit actor, allegans dictum contrarium actum præscriptivum tanquam fundamentum suæ intentionis, tenetur illum probare pacificum, & juxta præscriptionis requisita, atque in hoc observabam evidenter per dictos scribentes æquivocari super mala conclusionum applicatione, quoniam habenti titulum clarum, nulla incumbit necessitas probandi ejus effectuationem & usum pacificum non interruptum, sed sufficit probare aliquos actus interruptivos contrariæ præscriptionis ex non usu, vel contrario usu elicitæ, ut ea impedita firmus remaneat ejus titulus.

Istam distinctionem Ego, ad veritatem etiam reflectendo, judicabam verissimam & irrefragabilem, quoties ageretur de destruendo privilegio in genere, sed mea difficultas erat (ab alterius tantum partis defensoribus non tacta) quoties combinatis actibus jurisdictionalibus per utramque partem respectivè exercitis dari posset longissima possessio, pacifica in Episcopo super certa specie jurisdictionis, quam inferior Prælatus nunquam exercuisset, Sicuti enim privilegium per omnimodum non usum vel illum contrarium in totum amitti potest, ita per usum limitatum diminui seu in parte, etiam tanquam ex tacita renunciazione amitti potest.

Sicuti enim habens ex legato, vel alio titulo usum fructum, si longo tempore usum tantum percipiat, ex usufructuario fit usufructuarius ad text. in l. si quis usufructum ff. quibus modis usufr. amitt. de quo *Rouss. decis. 97. num. 19 & 20.* ita habens privilegium amplum, si eo limitatè in certis casibus tantum utatur, dicitur per non usum in reliquis renunciasse, atque in ea parte privilegii vires ex non usu amittit ad text. in l. usum aque Cod. de aquæ duct. lib. 11. cum concordant. per Capic. larr. consulti. 12. num. 5. & sequent. quia privilegium recipit robur ab usu, sed non adfuit occasio hæc examinandi, Tùm quia id per alteram partem motivatum non fuit, Tùm quia, cessante oppositione, non adfuit occasio ita distinctè examinandi singulos actus, ac videndi an in speciebus gravioribus, quas Episcopus prætendebat, adfuit nec ne ex parte Abbatis interruptio, cum id totum constitueret in facto, cujus examen in Curia Romana extraneum est Advocatis, utpote de jure tantum respondentibus, sed incumbit causarum patronis.

Et ex qua ratione (ultra aliam, qualitatis præminentioris Curie Papæ, possunt de justitia ejus Advocati prætere de nobiliores ac præminentiores illis aliarum Civitatum quamvis Metropolitanarum, utpote de mechanico magis participantibus, ac ea quæ facti sunt agentibus, dum vident & revolvunt processus, consiciunt petitiones & articulos, se ingerunt in ordinatoris ac alia quæ facti sunt, ac personale opus exigunt exercent, quorum nihil faciunt Advocati in Curia, cum omnia hæc spectent ad causarum patronos, unde intrare videntur ea quæ circæ nobilitatem profitentium theoreticè ac mechanicè habentur innuata in *Venusina præminentiarum sub titulo de præminentibus hoc eod. libro ex Tiraguet. de nobil. c. 29. & 30.*

Quovero ad laudum, dicebamus Ego & ceteri pro hac parte scribentes ex parte Abbatis (& Rota in omnibus canonizavit responsonem) quod cum agatur de iuribus Ecclesie non alienabilibus absque beneplacito Apostolico, aliisque requisitis per *Extravag. Ambrosio*, minus fieri potuit compromissum, quod tanquam sapiens speciem alienationis absque eisdem solemnitatibus gerinon potest *ad not. in cap. veniens de transf. act. Lapsus alleg. 92. num. 7. Roman. conf. 369. num. 18. Rota in Papien. manutentionis 13. Martij 1652. coram Peutingero §. laudum*, cum aliis in dictis decisionibus allegatis, & conferunt quæ in terminis compromissi super feudis habentur ex *Bambacario* & in aliis in *Camerinen. jurisdictionis sub rit. de feudis des. 49.*

Adversus hanc responsonem, duo replicabantur ex parte Episcopi, Primò nempe, quod Cardinalis testabatur se ita egisse de Oraculo Papæ *Pauli III. viva voce sibi tradito*, ideòque sibi de hoc attestanti deferendum erat, Et secundò, quod ex lapsu longissimi temporis intrabat beneplacitum præsumptum; Prima responso in decisionibus tollebat ex facto, quia Cardinalis non dicit Papam approbasse laudum sive mandasse quod ita laudaretur, sed potius ex ejus assertione constabat de contrario, cum eo emanato reserveretur Papæ beneplacitum, ac ipsemet Cardinalis natter oraculum restrictum fuisse ad audiendas partium differentias, non autem ad eas decidendas, præsertim cum laico, incongruum erat committere decisionem controversie merè spiritualis & Ecclesiasticæ inter solos Ecclesiasticos absque laicorum mixtura, Ut enim quotidiana experientia docet, frequenter Pontifices alicui Cardinali ore tenus injungunt alicujus controversie informationem, ad effectum ut referat vel componat, non autem ut decidat, & sic pro audiendo ejus voto consultivo, non autem decisivo.

Deducebam item (licet cessante necessitate causa in decisionibus ex prudentialibus fortè motivis omnissum sit) in hujusmodi questione in prioris terminis juris communis, & circumscriptis modernis Constitutionibus Apostolicis, hunc antiquum casum non complectentibus, in ea questione, an Cardinalis assertioni de Pontificio Oraculo sibi viva voce tradito credendum sit, tractata per scribentes in *cap. nobilissimus 97. distinct. & alios de quibus Gahr. de probat. conclus. 3. Farin. de rebus question. 63. ex num. 15. Altograd. conf. 22. num. 46. & sequent. lib. 1. Rot. decis. 630. num. 2. part. 4. recent.* Ex magis communi & recepta opinione, Cardinalibus deferendum est, tribus copulativè concurrentibus, Primò nempe ut assertio fiat in loco ubi Papa residet, ita ut promptus ad eum sit accessus et us, qui de hoc dubitans velisse certificare, Secundò ut non sit directè alteri præjudicialis, ejusque jus questum tollat, Et tertio ut contineat verisimilia. Quorum nullum in præsentem concurrere dicebam. Non primum, quia non constabat, an quando Cardinalis ita asserendo laudum dedit, esset necne in loco residentis Pontificis, Non secundum, cum id contineret directum præjudicium Abbatis ac hujus Ecclesie totiusque Oppidi, Neque tertium, cum omninò inverisimile esset, Papam voluisse Cardinali laicum adhibere socium ad decidendam causam *ve-*

Card. de Luc. de juris. & Foro Compet.

rè Ecclesiasticam & spiritualement ut supra, ac etiam quod probare voluerit, ut collatio primæ Dignitatis in Collegiata, fixè & perpetuò reservata Sedi Apostolicæ, dari deberet Episcopo, qui plus juris ita haberet in loco exempto vel dismembrato, quàm in eis, in quibus tanquam de Diocesi, omnimodam, & pacificam habet jurisdictionem, quod omninò incongruum & inverisimile videbatur.

Eademque improbabilitatis ratione dicebam cessare alteram responsonem beneplaciti Apostolici præsumpti ex longissimi temporis decursu deducti, quia hæc est simplex juris præsumptio, contraria probatione seu fortiori præsumptione elidibilis, undè cum fictio non possit superare veritatem, atque beneplacitum verum concedi non solet nisi ex justa & rationabili causa, & super actu à jure non improbatò, Sequitur quod ubi ex ipsius actus facie constat illum esse talem, quod juxta Datarie & Cancellarie Apostolicæ stylum, super eo expressum beneplacitum Papa non concessisset, minus intrat præsumptum, non obstante cujuscunquæ temporis lapsu, ut firmatur in *Cracovien. decimarum 16. Novemb. 1650. coram Bichio decis. 82. part. 11. recent. & 20. Martij 1651. coram Verospio*, 125. ead. par. 11. altera *Cracovien. dismembrat. decimarum 3. Junij 1650. coram eodem Verospio dec. 47. eadem par. 11. Romana devolutionis domus 15. Junij 1654. coram Melio*, & in aliis, quia est propositio recepta & satis rationabilis, Multò magis recipienda, ubi allegatur Beneplacitum Apostolicum modernum à temporibus *Pauli III. citrà*, & sic post Urbis excidium, à quo tempore habentur registrata integra, ex quorum revolutione illud reperiri posset si adesset, maxime dum agitur de materia adeò gravi, in qua non nisi idem Papa manus apposuisset, undè non cadit illa difficultas quæ in privatis bonorum Ecclesie alienationibus aliisque materiis minoris momenti etiam post integritatem registorum cadere potest, ob beneplacita, quæ concedi solebant per Pœnitentiariam seu dicta facultate *sub Pio IV. sublata* hodie conceduntur per Congregationes Concilii, vel Episcoporum & Regularium,

Ulterius quidquid sit de puncto, an constitutio de præjudicialibus edita de Anno 1641 per *Urbanum VIII.* tollens hujusmodi beneplacita præsumpta, præterquam ex lapsu centenarie completæ, locum habeat inter duas Ecclesias, in quo Mihi semper placuit negativa, quam tenuit Rota in *una Venc. portionum prima Junij 1643. coram Dunozeito inter suas decis. 713. in fin. Romana conf. 13. Junij 1663. Priolo Mediolanen. parochialis 10. Novemb. 1664. Albergato & in aliiis*, ita ut hodie sit receptum, Posito etiam quod dicta constitutio non intrante, procedendum esset cum solis terminis juris communis, quibus attentis solus tricenalis lapsus sufficit. Adhuc tamen in præsentem non cadebat præsumptio, cum ad ejus effectum, copulativè cum tempore requiratur observantia vera, pacifica, & per actus univocos, non autem æquivocos toto d. tempore continuata, nè detur multiplicatio præsumptionum, ut est concursus scribentium traditio per Rotam passim receptam ut apud *Ottob. dec. 220* & in aliis frequenter, ita ut videatur hodie propositio indubitata & præsupponenda, Quæ observantia cum hujusmodi qualitatibus in præsentem non justificabatur ob actus jurisdictionales per Abbatem exercitos, Atque in hoc fundamento tanquam magis solido & tuto Ro-

tafixit pedes, non curando supradictarum aliarum responsonum robur examinare.

De testibus autem nuper vigore remissorialium datis, nulla fuit habita ratio, & merito, Tum quia eorum examen plures nullitatis defectus patiebatur, Tum etiam quia ultra contrarietates aliasque exceptiones in dicto, convicabantur de mendacio per scripturas & acta judicialia super exercitio jurisdictionis Abbatis.

Eoque minus ipsorum fidei deferendum erat, atque ea pro suspecta habenda, dum deponebant de visitationibus aliisque actibus jurisdictionalibus in scripturam redigi solitis. Si enim veri essent, potuisset Episcopus habens in manibus proprium Archivium, in quo libri visitationum, processus, & alia acta conservantur, id justificare per scripturas, non autem confugere ad solos testes, cum quibus hodie ob corruptos mores satis cautè procedendum est. Undè propterea, reflectendo etiam ad veritatem, justa beneque fundata mihi visa est præsens resolutio, nisi ex combinatione actuum subsistere posset difficultas superius excitata, ita ut data compatibilitate diversarum specierum jurisdictionis, aliquæ jurisdictionis species remanerent in Episcopo pacificæ & non interruptæ, quo casu stante centenaria, dictæ responsones alias solida parentur suas difficultates.

**H Y S P A L E N
JURISDICTIONIS
P R O
ABBATE OPPIDI DE OLIVARES,
C U M
ARCHIEPISCOPO ET CAPITULO.**

*Casus discussus in signatura Sanctissimi, &
pro Abbate resolutus.*

De jurisdictione omnimoda quasi Episcopali competenti Prælati inferiori ex Indulto Apostolico concessio pro aliquo Statu vel locorum Universitate, An comprehendat locum, qui de tempore Indulti destinatus erat, ut dictæ Universitati uniretur, non tamen adhuc ad actum unionis deventum erat, Et aliqua de materia aperitionis oris adversus gratiam cum decreto irritanti & clausula sublata.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **D**istinguuntur species aperitionis oris adversus decretum irritans & clausulam sublata.
- 3 **Q**uando concedatur aperitio cum reductione seu remotione gratiæ.
- 4 **I**n erectionibus Cathedralium vel Collegiarum utpotè de sui natura præjudicialibus necessaria non est derogatio regula de jure tertii, & quid operetur clausula sine præjudicio.
- 5 **Q**uale in proposito dicatur præjudicium considerabile.
- 6 **Q**uando concedatur oris aperitio pro simplici habilitatione.
- 7 **S**ola cogitatio generica salvat à vitio obreptionis.

8 **S**ub privilegiis concessis Regi Hispaniarum an & quando veniant reliqua eius dominia extra Hispaniam.

9 **D**ecretum irritans & clausula sublata non prohibent cognosci de non comprehensione.

10 **S**ignatura gratiæ non solet rescribere in iis que sine Principis extraordinaria potestate competunt.

11 **D**e regula unonum revocatoria.

12 **F**acultas Executoris non expirat in habentibus tractum successivum.

D I S C. VIII.

DE Anno 1623. Urbanus VIII. Parochialem Ecclesiam Oppidi de Olivares erexit in Collegiatam, cujus principalis Dignitas & caput, Abbas maior nuncupari deberet, eique prævia separatione territoriorum à quibusdam Diocesis, præsertim verò ab ista Hypalena. Subjecti universum statum & Comitatum de Olivares & Baida, ac etiam locum nuncupatum *Sanlugar la mayor*, noviter emptum per modernum Comitem, ad cujus preces, instante Rege Catholico Philippo IV. hujusmodi Indultum concessum fuit, ita ut Abbas prædictus in hujusmodi Statu & Comitatu, tanquam verus Ordinarius omnimodam haberet quasi Episcopalem jurisdictionem, privativè ad Archiepiscopum Hypalena. & quocumque alios Diocesanos, à quibus dicta dismembratio facta est.

De tempore autem, quo dictum Indultum concessum fuit, Comes prædictus tractaverat & concluderat emptionem loci prædicti de *Sanlugar*, sed ob Regium assensum expediendum, aliasque solemnitates in hujusmodi bonorum translationibus adimplendas, ad effectuationem deventum non erat, atque verè illius dominium & possessionem non habebat.

Ex hac autem circumstantia, Archiepiscopus & Capitulum, acquiescentes donec dictus Comes apud Regem in summa gratia, & auctoritate fuit, Eo defuncto prætere cæperunt indultum prædictum non suffragari quoad hunc locum, utpotè tunc dicto Statui non unitum, neque adhuc acquisitum, Sed quia obstabant, clausula sublata, & decretum irritans in eodem Indulto contenta, claudencia os Judici & parti, idcirco adita fuit Signatura Sanctissimi pro aperitione oris ac reductione gratiæ, petitionem fundantes in duplici fundamento, Primò nempe in gravi præjudicio ex dicta gratia resulante Ecclesiæ Hypalena. ob dismembrationem hujusmodi locorum, præsertim supra dicti *De Sanlugar*. ex ejus situatione, aliisque circumstantiis valde considerabilis, Et secundò ex defectu intentionis Papæ seu obreptionis gratiæ, dum præsuppositum fuit locum prædictum spectare ad Statum & Comitatum de Olivares, quod de tempore concessæ gratiæ in facto non subsistebat, quia non nisi ad plures menses subsequentes, Comes hujusmodi loci Dominium, cumulando vulgares auctoritates super gratiæ nullitate ex causa subreptionis vel obreptionis, seu ejusdem reductione con cedenda ob alterius grave præjudicium.

Et his addebant quoque motivum regulæ revocatorie Innocentii X. ex eo intrantis, quod cum ad Comitatis successoris instantiam de Anno 1623. obtenta esset à Nuntio Apostolico sententia super executione & observantia litterarum Apostolicarum